# GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Joi'a si Dumineca, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe ½ 5 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2½ galbini mon sunatória.

**Anulu XXXVII.**

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

**Nr. 44.** **Brasiovu 28|16 Iuniu** **1874.**


**Brasiovu.** — In 14 l. c. s'a fostu tienutu in localitatile reuniunii industriale de aici o adunare numerósa sasésca-nemtiésca, carea s'a consultatu in privinti'a nóueloru alegeri comunali, si mai vertosu in privinti'a procederii ce ar' fi d'a se observá din partea sasiloru facia de celelalte nationalitati conlocuitórie. Cu acésta ocasiune s'a adusu intre altele si acestu conclusu, ca la alegerea viitória tóte natiunile au se fia egalu indreptatite; fia-care are se dè in comunitate unu numeru de membri ce sta in proportiune cu numerulu alegatoriloru, si acestu principiu este d'a se observá nu numai cu privire la intregirea celoru 100 de membri, cari s'au scosu prin sorti, ci elu are d'a se aplicá la intregulu numeru de membri, care in comunitatea Brasiovului face 150. — Inse acestu principiu va ajunge numai atunci la valóre, déca se va aceptá si urmá si din partea celorulalte nationalitati, in care casu favorabilu sasii voru primi in list'a de alegere pre acei membri ai nationalitatiloru, pre cari ii voru propune ele cá pre nisce barbati apti si interessati de binele comunitatii. Adunarea alese in fine unu comitetu de 24 membri, care se se puna in intielegere cu comitetele nationalitatiloru si se compuna consemnatiunea de alegere: totu-odata adunarea dechiará a priori, ca primesce si votédia pentru o consemnatiune ce se va compune pre basea acestoru principia. — Déca basea acestei egale indreptatiri primite cá conclusu ar' fi deplinu sanetósa, ad. de n'am sci, ca dintre romani suntu o multime, cari dupa lege au dreptu de alegere, dér' cu tóte aceste nu suntu primiti in listele de alegere: atunci amu adera la asemene conclusu si l'amu aplauda si noi; inse pana nu se va intregi basea, pana ce nu se voru primi in consemnatiunea de alegeri toti, dér' numai cati au dreptu dupa lege, egalea acésta indreptatire inca mai schiópeta. Se se suplinésca si acelu defectu si din partene hai se fia de bine! —

— Precum gusturile, asiá si dorintiele si aspiratiunile ómeniloru suntu diferite. Unu adeveru acest'a, care se datódia de candu e omulu, si cu tóte aceste dela 48 incóce se afla unu soiu de ómeni, cari se incérca a-lu restornà sub cuventu, ca ce place loru trebuie, vreu nu vreu, se placa si altor'a, de óra-ce numai asiá potu sperá, ca voru poté viri Panoni'a si Daci'a subtu imperiosulu scutu alu atilei. Este o istoria vechia si multu ventilata, ca ungurii numai asiá credu a-si asecurá viitoriulu, déca le va succede a viri limb'a ungurésca nu numai in parlamentu si officia ci chiaru si in scóla romanésca, slovacésca etc., ér' apoi prin scóla in familia si in basérica. Spre scopulu acest'a ei au plamaditu unu proiectu de lege, care promitea acésta cultura maghiara, acésta fericire ungurésca pre ruinele romanesci si ale altoru nationalitati. Si loru le place acést'a, nóue inse ca unoru protestatori nu. Fói'a inse s'a cam intorsu si cestiunea se pare, ca a trecutu in altu stadiu, care ne mai place nóue si loru necidecum. —

Vorb'a e de proiectulu de lege despre organisarea scóleloru medie pe petioru maghiaru. Acestu proiectu este una caldare de contopitu nationalitatile indesuita de nedreptatiri, de atacuri si vetemari ce se indrépta contra celoru ce nu pórta limba ungurésca in gura. Ungurii fanatici ad. asteptau cu nerabdare pertractarea si santionarea acestui proiectu scolariu, inse precandu crediura, ca li se va implini dorinti'a, pre atunci se pomenira, ca scopulu loru deocamdata se potignl. Pertractarea acestui proiectu, — care intre altele cere dela orce studente, fia romanu séu neamtiu, cá se-si arete maturitatea numai in limb'a maghiara, — s'a amenatu pana la alte sessiuni. Acésta impregiurare a facutu sange reu in press'a maghiara, carea acum, din acésta causa impletesce cununi de doliu, cá se le astérna pre mormentulu neamului ungurescu. Numai o singura consolatiune le-a mai remasu maghiarisantiloru si acest'a e, ca pretendiendu fortisa acum, cá ceea ce nu s'a facutu prin dieta, se se faca prin ordinatiuni ministeriali. In Ungari'a tóte suntu cu potentia.

Cu potentia si nu pré, ca-ce popórele nu mai suntu turme de oi, ele se revoltéza pe di ce merge inexorabile, dupa cum spunu chiaru foile maghiare si inca „Magyar Politica," care simtiesce chiaru si érb'a crescundu, candu compróba, ca are dreptate poporulu ungurescu, germanu, si cercurile intelligente ale romaniloru si serbiloru a se destepta din illusiunile despre nóu'a era a restabilirei maghiarismului, ca-ce toti tienu, ca de candu ajunse maghiarismulu la regimu datéza si caderea loru, caderea Banatului, de care tienu si carui si sub Bachu si mergea mai bine. Concessionarea cailoru ferate in favórea cutaroru familii, parasirea cladirii drumuriloru si a regularii riuriloru, neglegerea invetiamentului se imputa totu ministeriuloru de pana acumu, si banatiánii inca pretendu categoricu acum, cá se fia aparati de exundarile apeloru, se se redice seminaria de invetiatori pedagogi romani si serbi, scóle agricole si economice, scóle industriali, reali si respectarea legii de nationalitati, care e batjocurits, asia cum e, prin acelu proiectu de organisarea scóleloru medie.

Déca se voru implini tóte aceste, atunci Banatulu si numai atunci se va lipi cu credentia de patria, de regimulu legitimu, atunci numai amenintiarile mileticianiloru si ale germaniloru, cari simtiescu cu marea Germania, se voru sburatari in ventu. Ecca si unu intervalu lucidu, si admonitoriu in marea ultraismului si a extravagantiei. —

Apropos cu marii germani. In siedentí'a din 20 Iuniu a camerei deputatiiloru in Pesta Lazaru Adam le dise sasiloru, ca déca nu le place egalea indreptatire ungurésca, se se duca din patria acolo, deunde au venitu, si inca aceste cuvinte de plumbu fura primite cu aplausu in dieta. Unu veteranu de pre promenad'a de scanduri din Sibiiu -lu intrébа pe Adam L., in „S. D. Tageblatt," déca se afla seriositate in lucru? Si in fine dice: bine, noi vomu merge, totusi vremu se fimu desdanati intocma, pentruca nu potemu da mai eftinu decatu, cum face inalt'a nobilime. Asia Adam se puna mai antaiu cepulu la butea bismarkianiloru, se faca unu imprumutu si atunci vomu esí, cá domnii acestia se alba pace de noi. — Si au pusu ómenii caru 'n petre, cá cum ar' fi condusi de o stea premergatória. —

— Caus'a stramutariloru in ministeriulu comunu se totu ventiléza. A esitu si respunsulu min. pres. Bittó la interpelarea lui Tisza si nu cuprinde mai multu decatu pe catu scimu din diurnale. Numai „Nation" fóia din Praga spune intr'o coresp. din Viena verde, ca Maiestatea Sa, dupa ascultarea de persone inalte si anume a archid. Albrecht despre „semnele posomorite si seriése" din Ungaria si Croatia, a bine voitu a lua aceste mesure, cari pentru intregu imperiulu comunu suntu de mare insemnatate.

In dieta sied. 23 Iuniu, aflanduse la ordine report. comis. pentru relatiunile intre statu si beserica si intr'oducerea casatoriei civili ablegatorie min. pres. Bittó cere amanarea proiectului, pana ce se va studié, si atunci va aduce min. proiectu despre acésta. Stangacii se revoltara, ma si unii din drepta, mai vertosu, ca se audise pe suptu mana, ca din Viena prin telegrafu sar' fi comandatu asia ceva. Opositiunea -si perdu cumpetulu si dise, in parlamentu, ca gubernulu acesta nu e de sene, ci e numai una expositura a camarilei reactionarie din afara. Destulu despre acésta. — In sied. din 25 respinse camer'a propunerea de conclusu pentru desfiintiarea executoriloru pela judecatorii primindu o propunere midiulocitória, apoi se luá la desbatere speciale cestiunea incompatibilitatii.

— Alegerile pentru congressulu baser. serbescu, a si esitu in sensu nationale mileticianu. Ore candu-se voru escrie si alegerile pentru unu congressu bas. gr. cath. in Ardealu? Rom. catholicii se voru reintruni in congressulu loru in 1 Iuliu in Alba-Iulia. Cum se nu se póta mie, candu -ti e concessu tie?! —

In afara in Germani'a, unde se depusera archiepiscopii din Posen si Gnesen, din caus'a lui „non possumus", se provocà capitululu prin Presied. supremu civile, cá se aléga unu vicariu administratoriu; capitululu inse inca respinse alegerea, asia min. de cultu prussianu a denumitu consiliari civili cá administratori.

— Pontificele Romanu la primirea s. collegiu se expectorà asupra persecutiuniloru turbate asupra baseriei descoperindu, ca dela persóne inalte politice i sau facutu propuneri de reconciliare, dér' elu nu va face neci o concessiune, ca-ce suntu daunatióse baseriei. Cu popii nu e bine a manca prescuri. —

---

**Brasiovu** 24/6 1874.

(—) Cestiunea cea mai ardiatória, cestiunea de vietia, cu a carei resolvire ar' trebui se ne ocupamu cu micu cu mare, este in presente imbunatatirea materiale a poporului nostru. Din epistole private, din diuaria, si din alte sciri aflamu, ca in urm'a recoltei rele de mai multi ani, apoi prealocurea din caus'a subtragerei unoru ramuri de castigu din man'a tieranului, poporulu nostru pe unele locuri, mai vertosu in tienuturile muntóse ale Transilvaniei, a ajunsu la ghiarele fómetei; suntu siliti de a-si parasí vétr'a strabuna, a luá lumea in capu, a se face cersitori, proletari.

„O. L." din 12 Iuniu, intr'unu art. titulatu „unu periculu iminente, deserie deplorabil'a decadentia materiale a poporului nostru, in colorile cele mai vii, — si afla, ca refugiulu pentru de a ne scapá poporulu de proletariatu este: latirea in poporu a cunoscintieloru agricole si economice si crearea de bance de imprumutu.

Da asia este. Inse aceste medilóce ceru pentru introducerea loru in vietí'a practica, mai cu seama la noi la romani, cari intru realisarea totu-

roru intreprinderiloru nóstre suntemu fórte tardii, tempu indelungatu. Poporulu inse cere: **panea nóstra de tóte dilele dane-o nóua astadi.** Si óre ce facemu noi, cá se ajutamu poporulu la momentu? Pre unele locuri nemic'a, pre alocurea fórte pucinu. Precandu inteligenti'a secuiésca, in interessulu poporului secuiescu ajunsu la miseria, tiene la adunari, formédza reuniuni, aduna si imparte ajutória, noi carturarii romani, cea mai mare parte, ne indestulimu a deplange saraci'a poporului nostru.

Scimu, ca statulu a datu la mai multe jurisdictiuni, la cererea loru, imprumuturi pre lenga 6% pentru ajutorarea celoru lipsiti. Folositu-s'au óre inteligenti'a nóstra si membrii universitatiiloru municipali, cá din acele imprumuturi se esopereze si pentru poporulu romanu ajutória, si astufeliu acum, candu saraci'a in mare parte intru atat'a -lu apasa, catu trebuie se-si lége mosi'a camatariloru pentru camete fabulóse, asia catu se nu si-o mai póta scóte nece odata, — sei péra mosi'a si inca se remana cu totulu datoriu, ingrigitu-s'a, dieu, se capete din imprumutulu cu 6% si poporulu nostru? Nu scimu.

Scimu, ca din imprumutulu datu prin statu, numai acele jurisdictiuni se impartasiescu, acaroru universitati ceru ajutoriu, si leau garantia pentru replatirea imprumutului. Obligamentea membriloru romani din representatiunile municipali dér' este, cá in interessulu poporului saracitu, acolo unde este lips'a, se staruésca, cá municipalitatea sub garanti'a s'a se contraga imprumutulu si selu imparta la cei lipsiti.

Implinitusi-au membrii romani ai diverseloru representatiuni municipale datoriti'a loru in asta privintia? — Nu scimu. Scimu atata, ca in genere, in tóta, tóta tiér'a, romanii se intereséza prea pucinu de cele ce se petrecu in representantiele municipali. Ei astépta tóte dela sórte si dela bunavointi'a celoru dela potere. Esceptiune laudabila facu si alcea, cá si cu alte occasiuni, dupa cumu o accentuaramu prea adeseori acésta si in acestu diariu, **romanii membrii representatiunii comitatului Clusiului** (Cosiognei).

Pana a mai revenì la materi'a acésta, ne marginimu astadata a amentì alcea de cele petrecute, in asta privintia, in siedentiele din 7, 8 Maiu ale congregatiunei comitatului Clusiului.

In aceste siedentie, la staruinti'a romaniloru, dupa-ce acea propunere a membrului L. Vajda, ca pentru cei de totu lipsiti, se nu se esopereze imprumutu, fora unu ajutoriu dela statu gratuitu de 2000 fl. si 10,000 imprumutu pe sém'a celoru ce au din ce alu replati prelenga amortisatiune, nece la desbatere nu s'a pusu, s'a adusu conclusulu prin maioritate de 48 contra 25 voturi, ca cerenduse dela statu unu imprumutu de 20,000 fl. acel'a se se impartia intre cei mai lipsiti locuitori ai tienuturiloru, unde s'a constatatu, séu se va mai constatá lips'a.

Imprumutulu dandu unei familie lipsite nu va trece preste 30 fl. Imprumutulu se va dá numai aceluia, carele va pune doi caventi possesionati (ce se va intempla cu acel'a si famili'a lui, carele nu capata caventi? Acel'a trebuie se piéra de fóme?!) Dupa imprumutu se platesca 6% camete in rate semestrali, impreuna cu 1/3 din capitalu cá amortisatiune, asia catu imprumutulu va fi pana la I-ma Augustu 1879 depuratu.

Mai amenintiate de fómete suntu, in comitatulu Clusiului, comunele romane din muntii Gileului. Domnulu Gileului fiindu donatiune inscriptiunale a familieloru Bánfy-Eszterházy si trecundu terminulu de inscriptiune, s'au inceputu din partea erariului pertractarile de rescumperare.

Locuitorii acestora comune, vietuindu din castigulu cu lemnaritulu, carbunaritulu si pascutale vitelóru, — li s'au restrinsu acumu, fora de a se regulá competenti'a loru de possesiune, lemnaritulu si carbunaritulu, pana la regularea intrebarei de rescumperare de totu. Luandulise castigulu industrialu din mana, acuma suntu espusi perirei, ori trebuie se emigreze din acei munti, a caroru romanticitate a incununat'o cu fapte eroice cá cele dela Fontanelle.

Ei au asternutu prin d. Vajda la representatiunea comitatului o suplica, prin carea ceru, cá acésta se se intrepuna la in. regimu, cá se sustiena statulu quo de possessione, pana candu se va regulá cestiunea de recumperarea dominiului Gileu prin statu si segregá competenti'a din paduri pre sém'a fostiloru coloni. Petitiunea, cu tóta urgenti'a causei se dedè judelui processuale, cá facundu investigatiune, despre starea lucrului se reporteze si caus'a se se iè la pertractare meritória in siedenti'a proxima a universitatei comitatului. Resolvirea causei deci amenanduse pentru 3 luni, propunatoriulu, cercá ajutoriu pentru numitii munteni, facundu o propunere la comissiunea scolasteca a comitatului Clusiu, cu privire la afarea midiulócelóru de industria si instructiunea industriale a locuitoriloru munteni.

In curundu vomu publicá intréga acésta motiune a dlui L. Vajda si apoi vomu mai reveni la pertractarea mai de parte a cestiunei.

Aici aflamu inca numai de lipsa, a amentì, cá si pana atunci, pana candu prin afarea de midiulóce de castigu pentru poporulu nostru, amu poté se-i imbunatatimu starea materiale, ar' trebui se facemu si noi, ceea ce facu altii, d. e. secuii pentru delaturarea lipsei cuotidiane. Se infiintiamu in tienuturile amenintiate de fóme comitete ajutatória si se ne damu fia-care obolulu pentru a castigá astadi panea celoru ce ni-o ceru.

---

Blasiu 24/6 1874.

Vei fi supunendu, ca si in Blasiu si giurulu lui se mai intempla lucruri demne de publicitate; si de securu te vei fi mirandu: cumu de nu se invesca neme, carele se-ti faca impartasiri catu de scurte, cata de seci despre cele intemplate pe aici?

Supunerea dtale e prea intemeiata; dér' mirarea — ierta, se o spunu din capulu locului, — mi se pare cu totulu straina: ca materia de scrisu ar' fi destula, dér' nu este, cene se scria, prin urmare dta nu ai cuventu de a te mirá, ca nu-ti scrie nemene.

Déca nu-mi credi mie, intrébа pre ori-care Blasianu si te va convinge, cum-ca fapte, cari merita a se aduce la cunosciuti'a publicului, au fostu si suntu destule, — unele spre a-i sierbí spre orientare, altele spre a se mai ventura nitielu, dér' altele spre a se cerne si curatí de putrediune, cá se nu se corumpa cumu-va si grauntiulu sanetosu.

Écca unele esemple.

In comun'a vecina Hususeu se intemplá unu focu inficosiatu; ardu o multime de case si edificate economice, locuitorii sjungu la sapa de lemnu, cate-va victie de omu se stingu in flacare. Si in Blasiu nu este neme, carele sciendu trei'sire se registreze fapt'a, se appeleze si la sentiula de indurare alu publicului „Gazetei“ si se-lu chiame in ajutoriulu atatoru nefericiti.

Pre la Vez'a se largesce drumulu de otaru, cá se fia drumu de comunicatiune. E neaperatu, cá se se ocupe din pamenturile vecine. In casulu acest'a legile prescriu expropiare si desdaunare. Inse la ce este cine-va solgabirau constitutionalu alesu de poporu? se amble cu atate ceremonii lungi? Alu nostru -si cunósce mai bine officiulu: merge si taia din pamentulu omului, din capu pana in capu, dereptu atat'a, catu se recere pentru drumu; si déca bietulu omu cutéza a-si cascá gur'a, i spune parintiesce, ca „este temnitia.“ — Si pentru calcarea quasi officiósa a proprietatii neme nu se revólta, neme nu scrie unu siru.

In hul'a cea proverbiale a Blasiului se surupa o grópa de lutu si omoră unu fetorasiu. Hul'a e plena de grópe de aceste, un'a mai periculósa de catu alt'a. Politi'a nu ingrigesce, cá se se opresca amblarea intr'insele, séu — ce ar' fi lucru mai cu minte — se le intogmésca asiá, catu se nu mai fia periculóse. Ma una grópa s'a sapatu chiaru sub drumulu de tiéra, drumariulu, ce ambla nóptea, numai angeriloru sei celoru buni are de a multiumí, déca nu-si frange grumazii intr'ins'a. Si cu tóte acestе in totu publiculu de aici nu este omu, carele se tiena ce-va burnutu la nasulu onorabilei politie adormite in domnulu solgabirau.

Drumurile ne suntu rele; podurile putredite, se rumpu sub petiórele caiiloru, si petiórele caiiloru au ocasiune prea deass de a se frange in gaurele poduriloru. Si neme nu dice unu cuventu.

Stradele Basiului suntu desfundate, in catu mai de aprópe si d. comite supremu — ori-catu de invetiatu este a amblá pre càli desfundate — s'a ingretiosiatu de ele.

Primari'a comunale si representanti'a s'a constituitu dupa arbitriulu domniloru, in batujocur'a nu numai a dereptatii, ce chiaru si a legiloru aduse la Pest'a; Blasianii au protestatu, ce e dereptu, dér' apoi au tacutu si mai tacu. Deci protestulu loru jace infundatu la ministrulu de interne, dela 1872 pana adi. Intru acea affacerile comunei se incurca grosu, puciu'a ei avere ratacesce in cóce, in colo. Si dintre Blasiani nu-ti scrie neme unu cuventu leganatu.

Locuitorii indigeni scadu pre di ce merge si scapeta; evreii se inmultiescu si apuca in ainte, dupa opiniunea unor'a din causa ca-su nu numai isteti si laboriosi, ce si vicleni, prin urmare le este usioru a tunde pre celi cu crucea in sinu; — dér' dupa alta opiniune mai alesu pentru ca se bucura de reputatiune si patronagiu, care la ómeni cu crucea in sinu numai din veneratiunea, ce detorimu lui Moise, ni-o potemu esplicá, — séu din nesuinti'a de-a face se se plenesca literalmente si acelu cuventu alu scripturei, carele dice: „tari'a neamuriloru veti mancá si intru bogati'a loru minunati veti fi.“ — Destulu ca ei -si preambla caii dupa placu. Unii se considera de patronii patroniloru sei. Te lovesce indignatiunea, candu-i audi laudandu-se, ca pre cine au in punga; ér' romanii „intru a caroru bogatie ei se facu minunati“ tacu tacerea pescelui!

Fundurile publice ale bisericei se ciupera si periclitéza in continuu, prin tehne dictate de egoismulu acelor'a, a caroru chiamare ar' fi se le apere.

In estu anu s'a introdusu o serbatória nóua: in catedrale s'a serbatu a 3-a di de Rosale, ce nu s'a intemplatu de unu veacu de ómeni. Acest'a inca ar' fi o cestiune economica prea interesante; si totu nu o atinge neme! Ce e mai multu si „Economulu“ de aici tace.

Asi poté insirá multe dieci de materie interesante destulu, spre a se desbate si corege prin publicitate. Dér' credu, ca si atatea-su de ajunsu cá se demustru, ca materi'a este de ajunsu, numai cine se scrie nu este. De va fi cu involrea dtale, d-le red., in epistol'a v. volu aretá mai pre largu, ca aici intru adeveru nu este cine se scria *).

(*) Vediu, ca se afla cine, candu vré. A trecutu tempulu infundatei taceri. La linia cu totii! Non si male nunc et olim sic erit, numai diosu ca perdolele afumate. Asteptamu reporturi si din tóte anghiurile, cá se scimu deaprópe, cum stamu in tóta privinti'a, cá se ne vindecamu noi ranele cu poteri unite si resolute. Red.)

---

Gherl'a 13 Iuniu 1874.

— — Nil non mortale tenemus
Pectoris exceptis ingenioque bonis. —
Ovidiu.

Sciintia, cultura! Dóua cuvinte mari si sublime! Dóua cuvinte, in carii este concentrata fericirea si esistinti'a unei natiuni. Dóua cuvinte, cari trebuie se fia imprimate cu litere nesterse in cartea omenimei. — Sciintia... Cine esti tu? Tu esti conducatoriulu nostru! Tu esti, care dai animei ómenesci unu sentiementu asia de finu, cá omulu se cunósca si se se delecteze catu mai tare in binele ce'lu are, — séu se semtiésca catu mai dorerosu reulu ce-lu apasa. — Tu esti, care deschidi ochii muritoriloru, cá se póta cunósce universulu si pe Creatoriulu seu. Tu esti celu mai mare

domnu alu Provedintiei! — Singura tu esti in stare, a nu fi invinsa prin auru; aurulu celu scliptiosu nu cutéza a se apropiá de tene, tu cu radiele tale divine intuneci tóta splendórea lui! Tu nu te poti castigá decatu numai prin sacrificiu si abnegatione. —

Si noi, miaditicle fragede ale divului Traianu, ne-luptamu din respoteri pentru castigarea acestui scumpu tesauru; precum dice nemoritoriulu poetu, suntemu adunati aici Romani din patru anghiuri, uniti in cugetu, uniti si in simtiri, nisuindune a propasi in scliintia si cultura literaria, si cu anima incinsa in celu mai fierbinte doru voimu, cá prin fatigele si nisuintiele nóstre, se aducemu sacrificiu pre altariulu natiunei nóstre pré iubite. — Romani din patru anghiuri suntemu adunati aici, si uniti intr'o societate literaria-basericésca, nisuindune, cá fruptaulu ostenteloru nóstre se sierbésca spre mai marea inflorire a basericei si a natiunei. Voimu se aratamu posteritatii, ca am fostu si suntemu demni a porta gloriosulu nume alu strebuniloru nostri. Voimu se aratamu in specia, ca societatea nóstra liter. bas. -si cunósce scopulu si chiamarea sa; Voimu se dovedimu, ca prin venele nóstre tenere curge sange de Romanu!!

Siedintia XVII tienuta in 28 Maiu a. c. a societatei nostre „Alexi-sincaiane" a fostu una dintre cele mai momentóse, in care membrii societatei s'au desbracatu de doliu si de profundu'a gele, ce a cuprinsu animele loru, prin mórtea primului motoru si conducatoriu alu societatei nostre, a fericitului Nicolau Moldovanu. Siedinti'a acésta, dicu a fostu acea, in care membrii societatei desbracandune de gele si de doliu, s'au imbracatu in vestminte serbatoresci. Pre faci'a loru stralucea o nespusa bucuria, candu intra in sala Adunarei, intre cele mai enthusiastice strigate si urari de „se traiesca", noulu conducatoriu, alesu prin consensulu unanimu alu membriloru, Claritatea sa Atanasiu Demianu, professoru la s. Teologia in Ghieria. Presiedintele societatei, Ioanu Dorosiu 'in saluta in numele Adunarei, si in o cuventare scurta, dér', acomodata, ei arata, ca societatea nostra, dupa unu tempu de tristetia, dupa dorerós'a perdere a fostului ei conducatoriu, astadi éra se imbraca in vestimente serbatoresci, saltandu de bucuria, vediendu in fruntea sa pre noulu si conducatoriu. — Dupa aceste luandu cuventulu Claritatea sa, in termini caldurósi dice, ca multiamit'a esprimata delegatiunei societatei din siedinti'a trecuta, pentru increderea intregei Adunari pusa in persona d-sale, cu cea mai mare bucuria o repetiesce astadi in faci'a Adunarei, dicundu ca recunósce greutatile, cu cari e impreunatu acestu oficiu, dér' se usiorézá prin concordi'a si solidaritatea membriloru, carora le recomenda prin parintiescile i cuvinte, atatu pentru legatura de sange, catu si de religiune, adeca cá filii uneia si aceleasi natiuni si adoratori acelessi religiuni, — carii inse pretindu, cá omulu se fia desbracatu de ura si invidia personale, si astufelu in concordia se ne nisuimu spre unu scopu sublimu si maretiu, spre progresu in scliintia si cultura, cari pofundule de in anima societatei intre „vivate" dechiara siedinti'a de deschisa. — Totu sub decursulu acestei siedintie, Claritatea s'a aduce la cunoscintia, ca anulu scolasticu deja espiréza, si fiinduca unii dintre oficialii societatiei pasiescu din sinulu ei, prin urmare societatea trebuie se-si aléga alti oficiali, ce inse pentru inaintarea tempului se amena pre alta siedintia. — In siedinti'a urmatória tienuta in 4 Iuniu 1874 Clar. Domn. conducatoriu relatéza ca e la ordinea dilei alegerea noiloru oficiali ai societatiei Alexi Sincaiane, pre anulu scolasticu 1874/5 alu VI alu esistentiei sale. —

Mai antaiu esprime multiumita din partea societatei oficialiloru pentru greutatile, ce au avutu de a suporta pentru societate. — Dupa aceste alegundune una comisiune ad hoc, se procede la alegerea noului biuróu precum urméza. S'a alesu de presiedinte prin maioritate relativa de voturi: Gavrilu Sabou; de vicepresiedinte Chr. Terureanu; — de notariu alu corespundieloru: I. Popiliu; de notariulu siedintieloru: I. Cernesianu, alesu prin consensulu unanimu alu Adunarei; Pentru oficiulu de bibliotecariu se alege de nou Ioachimu Fetu prin acclamatiune unanima; de casariu s'au alesu: Cl. Popu; de controloru: I. Budu; de archivariu: Aug. Mertianu. — Dupa acestea D. Conducatoriu provocandu de nou pre membrii, la unire concordia si diligintia, parasesce adunarea intre strigate enthusiastice de „se traiesca". —

Totu cu acesta ocasiune in numele societatei nostre venimu a esprime cea mai adenca multiemita tuturoru acelor O. D. D. Redactori, cari au binevoitu a ni gratifica in anulu acesta urmatorele foi: „Federatiunea", „Albina", „Gura-satului", „Priculiciulu", „Viitoriulu", „Trompeta Carpatiloru „Semenatoriulu", „Transilvania", „Convorbiri literarie", „Revista contemporana." —

Primiti Domniloru in numele societatei nostre Alexisincaiane, adenca nostra stima si recunoscintia pentru marinimosulu favoru, cu care ati binevoitu a ne impartasi, tramitiendune pretiosele D. Vóstre Diarie, cari sunt pentru tenerime unu fonte nesecaveru de scliintia si cultura! Si totu odata indrasnimu a va roga, cá si in viitoriu se ne felicitati prin gratiós'a D. Vóstra sprigiinire.

Gabriel u Sabeu, presiedinte. Ioane Popiliu, not. coresp.

---

## Nasaudu 11/6 1874.

(Capetu.)

Acumu — dupa accluse — vinu a comunicá publicului, cumca negrabirea introducerei preutului J. in parochi'a Poieni a fostu numai titlu séu pretestu la suspendarea vicariului, dér' caus'a cea adeverata a fostu (dupa opiniunea nóstra) tienut'a virtuosului vicariu in cons. plenariu din 3 Novembre 1873 in Gheri'a, in care s'a decisu in catева minute stramutarea resiedintiei episcopesci din Gheri'a la Bal'a mare. Atunci adeca Vicariulu Moisiu condusu, cá totu-deaun'a de interessulu si benele publicu, a cutesatu a-si redicá vocea in contra stramutarei, precandu cei alalti assesori nu avura neci baremu atata semiu de dreptate, cá la cererea espresa sei pona la protocolu parerea s'a intarita cu motive si argumente grave. Venerandulu Moisiu, considerandu importanti'a lucrului si vediendu ardórea cons. plenariu de a stramutá resiedenti'a in modu asia pripitu si illegale, nu se multiumí cu opusetiunea facuta in consistoriu, ca dupa reintórcerea a cass conchiamá sinodu tractuale mixtu pre basea usului vechiu pre 16 Decembre 1873, in care comunicá decisiunea amentita a cons. plenariu, ér' sinodulu tractuale dupa desbatere infocata si plina de indignatiune preste procedura cons. decise a se trametе trei representatiuni: catra capulu prov. basericescі gr. cath. rom., Inaltulu ministeriu de culte si instructiune publica si catra nunciulu apostolicu din Vien'a pentru intreponere la Maiestate. Acele avura fericitulu succesu de a nulificá conclusulu consistoriului. De aici deriva mani'a impreunata cu pofta de resbunare asupra bravului Moisiu. In neintroducerea preutului J. in parochi'a Poieni au cercatu modu in papura, cá se -si duca in deplinire acea pofta de resbunare si d-ocamdata le a succesu. . . . . —

. . . Fora a fi patimasiu . . . fora a fi presambitiosi si vasi — Domniloru si fratiloru, ar' fi tempulu se ne ingrigimu mai multu de benele basericei si natiunei . . . tocma atunci mai multu, candu avemu infiuintia mai mare. —

Unu semnu despre arbitrariulu si nedreptatea facuta Vicariului si despre atitudinea poporului gr. cath. din distr. Naseud. facia cu conservarea drepturiloru sale stravechie este si acea, ca mai multe comune au tramesu vicariului parte prin deputatiuni de trei, parte pre alta cale adresse de recunoscintia si incredere, incarcate de sute de subscrieri si aceste pentru aperarea drepturiloru loru. —

In fine intr'unu diuariu, ce trece de seriosu, amu datu preste una nota a redactionei cam umoristica. Acolo se dice, cumca episcopulu Pavelu este cunoscutu de equitabilu si iubitoriu de libertate si constitutiune, ér' alarmatorii credu, ca episcopulu este capelanulu vicariului. Nu cumva este ironia? ca-ce noi nu scimu, ia ce sta liberalitatea si ecuitatea pretepsa, déca nu in acea, ca venindu de dóue ori prin Naseudu si petrecundu chiaru aici a trecutu . . . . . pre din aintea scóleloru normali si gimnasiali fora cá se-si fia ostenitи'a a le visitá, ceea ce a facutu episcopulu romano-cathol., consiliariulu Grois si Pechy voda. . . .

. . . . . Seau dóra in acea, ca la placulu unui protopopu a ordinatu unui preutu, — ce servise preste 30 ani in una parochia, — a-si scaimbá parochi'a cu unu preutu din alta tracto.

Séu in fine acea, ca a creatu cu consiliarii sei stol'a, ceea ce a revoltatu cea mai mare parte a poporului din diecesea Gherlei.

Este dreptu, ca episcopulu nu este capelanulu vicariului, dér' e capelanulu moralitatiei si alu dreptatei si cá atare, nui stricá a se face si capelanulu vicariului, care a aparatu dreptatea si moralitatea ba care a voitu cu sinceritate alu scuti . . . . . Fia liniscitu in sufletulu seu si créda redactoriulu respectivului diuariu, ca alarmatorii din „Gazeta" suntu mai bine informati de totu lucrulu decatu domni'a s'a, si nu facu nemicu din . . . . . ori din ura personale, ce numai in interessulu causei celei derepte, in interessulu aperarei si conservarei dreptatului poporului barem in baserica — si in interessulu basericei. . . . . —

'Αριστείδης m. p.

Tocma terminandu aceste aiu, ca Vicariulu Moisiu este restituitu in officiu si beneficiu. Se traiésca Vicariulu Moisiu!!! Se traiésca dreptatea si aparatorii ei!!! idem.

---

## De langa Calba lun'a lui Maiu v.

In nr. 98 din an. tr. alu „Telegr. Romanu" a aparutu o corespondintia din Clusiu, in care danduse unu Istoricu scurtu despre influentiarea, si inmultirea fondului Tofaleniloru depossedati, s'au provocatu contribuitorii marinimosi la acestu fondu, cá prin diurnale séu deadreptulu la comitetulu administrativu alu acestui fondu din Muresiu-Osiorheiu, se se dechiare asupr'a destinatiunei ulteriore a capitalului adunatu, cá asia adunarea Associatiunei transilvane pentru cultur'a poporului romanu tiendu in acestu anu in Dev'a — pre basea dechiarationiloru acestor'a se póta definitivumente primí banii in administratiunea sa.

De si in vre-o dóue luni adunarea numita este aprópe la usia — totusi n'amu cetitu in nece unu diurnalu Romanu, cumca vre-unu contribuitoriu séu interessatu despre sórtea acestui fondu, se fi scrisu in asta privintia cera. —

Caus'a acestei taceri póte se fia, cumca respectivii n'au tienutu pre corespondintiele numite din Clusiu alu „Telegr. Romanu" de competente a face atari provocari — fiendu-ca competintii'a la asia ceva in locu'lu primu li se cuvene comiteteloru esistinte atatu in Muresiu-Osiorheiu, catu si in Sibiiu.

Idea corespondentelui Clusianu numitu, cá dupa ce nefericitii Tofaleni fura din partea contribuitoriloru pre deplinu compensati pentru mosiile loru perdute, din restiulu capitulului se se influentieze o fundatiune perpetua sub administratiunea Associatiunei, este fórte salutaria, fiendu-ca nicairi romanii nostrii nu suntu asia de tare espusi la desnetionalisare de catu in Secuime, ba renumitulu br. Orbán Balázs in cartea sa cunoscuta si publicului romanu nece nui mai numesce altumentrea de catu maghiari de confessiune gr. cath. au gr. res.

Écca, ca amu avé unu fondu frumusielu de vre-o 16,000 din interessulu caruia pre basea recomandarei subcomitetului indentiandu, in Muresiu-Osiorheiu s'ar' ajutorá in totu anulu in suma considerabile multime de teneri meseriasi romani. —

Prin asta modalitate amu midiuloci totu deodata si constituirea subcomitetului Associatiunei din scaunulu Muresiului, care pona acuma inca numai pentru neactivitatea celoru competenti nu s'a potutu constitui. —

Rogamu dér' pre On. comitetu administratoriu alu fondului Tofaleniloru din Muresiu-Osiorheiu, cá in contielegere cu celu din Sibiiu se prelucre unu programu despre modalitatea manipularii, si consantirii fondului concernente pre scopulu numitu, care programu se-lu publice prin diurnale, cá asia dechiarandune respectivii inca in adunarea proxima a Associatiunei trune tienenda in Dev'a se se póta decide caus'a in meritu.

Corespondintele „Tel. R." mentioneaza ceva si despre fondulu adunatu inainte de 9 ani prin conlucrarea d. Grigoriu Vitezu pre sém'a convictului tractuale alu Faragaului, regandu pre Excelentí'a S'a metropolitulu Dr. Ioane Vancea, cá se dispuna cumca si fondulu acest'a se treaca la Associatiune, séu se se administredie prin Consistoriulu metropolitanu, dupa cumu erá menitu dela inceputu. —

Precumu scimu d. Vitezu inca inainte de ast'a cu 3 ani a pertractatu caus'a predarei fondului cu ocasiunea unei adunari tienutali cu subcomitetulu Associatiunei din despartiamentulu Clusiului — prin urmare inainte de tóte subcomitetulu numitu este mai competente a continuá si a finalisá caus'a predarei. —

Ne rogamu deci de Multu On. domnu alu acestui subcomitetu, cá se efeptuésca cele de lipsa. Incunosciandu publiculu cetitoriu despre starea lucrului. —

m. m.

Tragemu atentiunea la: „Lebensskizze (Schitia din viatia) des Franz Josef Trausch, din Brasiovu in Transilvani'a (Austro-Ungaria), nascuta la 9 Febr. 1795, repusata la 16 Nov. 1871, edata de Carl Josef Trausch, Brasiovu in Transilvani'a, tipariulu lui Römer et Kamner 1873.

Cartea de notitia despre viati'a lui Franz Josef Trausch edata de fiiulu repusatului tratedza despre o epocha, care in istori'a literaturii germane transilvane se socotesce intre deceniale cele cultivate mai pucinu de istoriografi. Notitiele repusatului publicistu si istoricu brasioveanu despre dietele transilvane din 1834, 1837 si 1846 suntu esite din propri'a intuitiune a lui Trausch, carele in aceste diete ale statoriloru transilvane representá cerculu Brasiovului.

Cartii de notitia au premersu unele date despre operile tiparite ale repossatului, din celu mai mare dintre aceste opuri tiparite, din Lexiconulu autoriloru germani transilvani au esitu de sub tesca cól'a a 28 a tom. 3 si edarea inchiarii se va continuá sub conducerea domnului notariu superioru din Brasiovu Dr. Eugeniu de Trauschenfels. Mai incolo se afla in intr'oducerea „schitiei de viatia" unele date despre opurile literarie ale repossatului (datele mai detaiate despre piesele singuratice voru aparé in program'a scolastica din estu anu), precum si notiti'a, ca domnulu superintendinte Dr. G. D. Teutsch in „Archivulu reuniunii pentru cunóscerea tierii Transilvaniei" 1872, la pag. 301, va tiené unu necrologu despre Franz Josef Trausch, carele fù alesu de acesta reuniune la 1858 de presiedintele ei pe viatia. Adunarea generale a acestei reuniuni se va tiené dela 19 pana la 21 Augustu 1874 in Brasiovu.

Franz Josef Trausch se esprima in conferinti'a tierii din Alba-Iulia pentru autonomi'a Transilvaniei si pentru unirea Transilvaniei cu Ungari'a supta conditiuni statorinde mai antaiu de catra ambele parti, inca in anulu din urma alu vietii sale 1871 a scrisu repausatulu compatriotu in 4 numere ale foii septemanari germane transilvane 4 article: „La istori'a activitatii universitatii natiunii sasesci din timpurile vechi si nóua", care sunt tiparite in „Schitia de viatia" synoptice. Si acumu suntu de interesu pentru intitiunile facute in aceasta privintia de catra ministrulu comitele Szapary. — Conventarea lui Trausch rostita in conferinti'a tierii conchiamata la Alba-Iulia pentru o consfatuire despre intocmirea unei diete transsilvane, s'a tiparitu in schitia vietii tradusa completu din ungaresce in limb'a germana.

Editorulu a alaturatu la cartea de notitia a tata-seu cá supplementu si o schitia scurta din viati'a-i propria, precumu si statutele despre intemeiarea bibliotheceï scolastice evangelice din Brasiovu si pertractarile despre comparerea opuriloru literarie remase ale repossatului Francisciu Josefu Trausch pentru bibliotheca scolastica evangelica.

Din schiti'a vietii editorului este de a se eschiama, ce a communicatu „Gazet'a Transilvaniei" inca la anulu 1868, ca domnulu Carl Josef Trausch a propusu in adunarea partidei sasesci din Brasiovu la 15 Martiu 1868 se se statoreasca dreptulu electoralu pe pamentulu sasescu pe langa censulu de dare dreapta de cinci fiorini v. a. Deaca s'ar fi realisatu acesta propunere la 1868, nu s'ara reporta pertractarile despre reform'a legii electorali din 1848 in pamentulu sasescu, de óra ce in casulu acest'a s'ar fi introdusu deja unu principiu practicu.

Editorulu Carl Josef Trausch a publicatu in „schiti'a din viati'a" unu premiu pentru cea mai buna istoria a cetatii si districtului Brasiovulu dela 1790 pana la 1872 cu terminulu pentru tramiterea opului pana la 31 Maiu 1877, si depusu 300 fl. v. a. pentru acesta la presbiteriulu evangelicu si in schitia de viatia la pagina 149 pentru o cuventare scolastica la inceputulu anilora 1874, 1875 si 1876 a hotaritu cate 18 fiorini.

Pentru unu esemplariu de schitia din viatia „repossatului patriotu si eruditu brasioveanu Franz Josef Trausch", daruitu de catra editorulu communitatii brasiovene si'a esprimatu acesta in 17 Dec. 1873 Nr. comunale 1219/1873 multiamirea in scrisu catra editorulu.

„Schiti'a din viatia" cuprinde diverse adnotatiuni din partea editorului, care lamuresc istorice constitutiunea si relatiunile Brasiovului in esplicari genetice, tractieza despre intemplari, la care incatura insi-ne am luatu parte.

Opulu „schitia din viatia" cuprinde in sene 151 pagine in octavu maru, editiunea acesta este tiparita pe chartia de desemnu, si recommandamu concetatianiloru nostri, cari se interesieza de relatiunile nostre publice si de literatura, cumpararea „schitiei din viatia" carea costa in librari'a in pretiu de commerciu numai unu fiorinu valuta austriaca.

## Noutati diverse.

† An'a Versiganu maritata Machi protopopésa in Buteni si ficele ei adoptate Elis'a Machi-Versiganu maritata Stanéscu impreuna cu socialu ei Mircea B. Stanescu advocatu in Aradu, deputatu la Camer'a Ungariei si redactore de la diurnalulu „Gur'a-Satului", Elis'a Machi-Versiganu cea tenera, fiiulu adoptatu Demetriu Machi-Ardeléanu studinte de a VIII. classe gimn. si militariu in Siopronu, — Iulian'a Machi maritata Arsiciu d'in Musc'a, impreuna cu socialu ei Ioane Arsiciu, — Flóre Ardeléanu vedovita Bydisténu-Clencoviciu d'in Musc'a, — Iosifu Stanescu notariu cercuale in Berz'a impreuna cu soci'a sa Ilén'a Talosiu, — Emili'a Stanésc'a maritata Rad'a impreuna cu socialu ei Teodoru Rad'a preotu in Ternov'a — Elia Arsiciu parocu in Musc'a, in numele loru propriu precumu si in alu numerosiloru consangeni d'in Curticiu, Zarandu, Aldesci, Musc'a si Berz'a, cu anima sfasiéta de durere aducu la publica conoscintia grabnic'a si pré matur'a incetare d'in vietia, in etate de 48 de ani, intemplata la Buteni, in 4/16 Iuniu 1874 a multu iubitului socia, respective parinte adoptivu, socru, frate, unchiu si cuscru: ANDREIU MACHI, protopopu romanu de relegea gréca orientale alu tractului Buteniloru.

Osaminele lui se inmormentara in 6/18 Iuniu 1874 in cimiteriulu romanu gr. or. d'in opidulu Buteni.

Fia-i tieren'a binecurentata si memori'a eterna!

— (Regulamentulu ostasiescu.) In Teschen (Boemi'a a aparutu „Estrasulu din partea prima a regulamentului (milit.) de sierbietiu" tradusu in limb'a romanesca. Opulu este voluminosu si costa 50 cr. Traductiunea este neindestulitória; ortografi'a nu se póte numi buna; erorile tipice compunu legióne. Inse tóte aceste au se sierbesca, dupa cum suna legea, spre desvoltarea romanului cá ostasiu.

„Estrasulu" din partea a dou'a se compune si traduce romanesce acum'a. Cu finea lui Iuliu póte va fi gat'a. Se spera, ca va fi cu multu mai bunu de catu celu de antaiu.

Se dice, ca si noulu regulamentu de esercitiu se va dá spre a fi tradusu romanesce, ceea ce nu numai ar' fi de doritu, ci si neincungiuratu de lipsa.

**Mai nou.** Comissiunea resp. a dietei ung. a primitu junctiunea cal. fer. cu Romani'a in 26 Iuniu, pe la Orsiova si Predealu.

Nr. 296 si 297/1874. 1—3

## Anunciu de licitatiune.

Subscris'a deregatoria ung. reg. de silvicultura a Gurgiului, pe basea licentiei Directiunei ung. reg. de Clusiu, esmisa sub nr. 2018 si 2145 a. cur., prin care se publica pasiunile de exarendare, tienatórie de dominiulu fiscale alu Gurgiului, statu cele de padure catu si de munte, ce se voru exarendá pre anulu 1875 cu prim'a Ianuariu a aceluiasiu anu, la presentarea obiecteloru de exarendare va fi terminulu de **27 Iuliu a. c.,** si dilele urmatórie in ante de amédiu in Cancelari'a deregatoriei de Silvicultura, — care se va tiené in legatura cu ofertele inchise si adeca:

| | | |
|---|---|---|
| Pe hotarele Gurgiu, Ibanesci, Hudacu si Chiheriulu de susu pasiunatulu de padure si de munte numai separatu, pe langa eschiderea hotarita de a se puté da unui altu subarendatore, pelenga sasutienerea licentiei superiore, se voru da in arenda la celu ce va da mai multu. — | anu | cr. |

Se provóca toti aceia, cari voliescu a licita, in Cancelari'a de Silvicultura a se insinua pre terminulu prefiptu, spre a vedé punctele de licitare, care se potu privi in tóta diu'a dela 8—12 óre ante de amédiu si dela 2—6 dupa amediu.

Pre ofertulu inchisu o de a se pune timbru de 50 cruceri si 10% din sum'a totale de exarendare, si aceste debe se se faca cu atatu mai vertosu, de óra-ce ofertele tramisse mai tardiu nu se voru primi. —

Mai in urma dela acésta licitatiune, in legatura cu ofertulu serisu inchisu, se voru eschide toti aceia, cari in contra inaltei reg. au purtatu cea processe, séu cari datoritiele sale, precum neplatirea arendei etc., nu si leau implinitu.

Gurgiu 25 Maiu 1874.

**Officiulu reg. ung. de Silvicultura.**


| La espusetiunea universale de Vien'a 1873 | fù premiata si distinsa cu medalia |
|---|---|


Sesonulu de scalda si cura de beutu la apele minerali dela Borszék (Visen'a), cari pentru potérea de vindecare ce o contienu si an castigatu renume in tóta lumea, se incepu anulu acest'a in 15 Iuniu si va duré pana in 15 Septemvre.

Aceste scalde de munte, a carora positiune prin romanticitatea si frumsetia si naturale ocupa loculu primu in tóta Transilvani'a cea montósa, si cari prin aerulu salubru, prin adapostirea binefacatória, cato si prin alte avantagie, cu cari le-au inzestratu natur'a si-au castigatu renume in tóta lumea, se incovine, aceste scalde dicu, impartu ap'a loru vindecatória si curata ca cristalulu, ce contiene acidu carbonicu indoitu, in cinci isvóre poternice, cari sunt: Fontan'a principale apoi fontanele asia numite Kossuth, Ladislau si Baltasaru, si in fine fontan'a de padure; apoi pre langa aceste mai sunt inca cinci isvore reci, alu caroru efectu este fara de asemenare si cari se numescu: clocotulu (lobogó) noi si vechiu, basenulu nou si vechiu si fontan'a Lazaru. Tóte aceste fontane indiuitiédia intr'unu modu salutariu asupr'a patientiloru, cari cauta vindecare, si asupr'a publicului, care cauta recorire si recreatiune; apoi la aceste se mai potu insiré cu dreptu cuventu si scaldele cu dusiu si cu apa minerala indoita, cari se afla in stare buna, scutite de torentele acestui, sunt caldurése si organisate in modu corespundetoriu.

Apa minerala de Borszék s'a constatatu de unu medicu descompunetoriu si cá atare esercita o buna influintia; cu osebire esercita cá o intrinsitia binefacatoria contr'a infierbintielei, a catarului cronica de gutu, stomachu si matice, contr'a coruptiunii sierei si a catarului de boica, precum si contr'a slabitunii de nervi, a frigurilora intermitente, contra remasitieloru incalbatei lancediri, si ajuta organismului genetricu, promove poft'a si desvólta poft'a de mancare si esercita cu infiintia nepretuibila asupr'a celoru storsi de morburi grele; — in privinti'a efectului si a valorei acestei ape minerali póte cineva se-si iè de indrumariu Monografi'a edata de Dr. Carolu Cseh, carea tratédia pre largu si meritóriu apele dela Borszék.

S'a portatu apoi grigia, cá in decursulu intregului sesonu de scalda se nu lipsésca nice missiea, care s'a ingrigitu una dintre cele mai bune si mai alese; sunt locuri de biliarde si sala separata de clariru si de lectura; acésta din urma este provediuta cu bibliotéca, cu mai multe scrieri periodice si cu diurnale interne si externe.

Este in loca medicu de scalde, apoteca, oficiu telegrafica si postale, politia de scalde, cepetarie bine aranjiate, locuintie comode si mobilate frumosu; sunt locuri pentru mancare si petrecere sociale, unde se pote tote capetá dupa gustu si catu se póte de eftinu, asupr'a caror'a reghiedia autoritatile publice.

Punctele principali de communicatiune cu Borszék-ulu sunt;

Tergulu-Muresiului, Sighisior'a si Brasiovulu, unde póte omulu se caletorésca pe calea ferrata, apoi din aceste orasie pana la Gyé.-Sit.-Miklos cu carruti'a postala, ér de aci pana la Borszék póte omulu se calatorésca cu caruciu, ca-ci drumurile sunt bune in tóte partile.

Inscintiari séu comissiuni prealabili suntu a se adresá la directiunea scaldeloru in Borszék.

Datu in Gy.-Borszék 1 Iuniu 1874.

**Directiunea scaldeloru dela Borszék.**

3—3

## Cursurile

la bursa in 26 Iuniu 1874 stá asia:

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Galbini imperatesci | — | — | fl. | — | ér. v. a. |
| Napoleoni | — | — | „ | 8 „ 92½ | „ „ |
| Augsburg | — | — | „ | 103 „ 75 | „ „ |
| Londonu | — | — | „ | 111 „ 50 | „ „ |
| Imprumutulu nationalu | — | — | „ | 74 „ 60 | „ „ |
| Obligatiile metalice vechi de 5% | | | „ | 69 „ 35 | „ „ |
| Obligatiunile rurale ungare | | | „ | 75 „ — | „ „ |
| „ „ „ | temesiane | | „ | 74 „ 50 | „ „ |
| „ „ „ | transilvane | | „ | 72 „ 50 | „ „ |
| „ „ „ | croato-slav. | | „ | 78 „ — | „ „ |
| Actiunile bancei | — | — | „ | 995 „ — | „ „ |
| „ creditului | — | — | „ | 221 „ — | „ „ |


Redactoru respundietoriu

IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparulu lui

IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.